УНИВЕРСИТЕТ
по Архитектура, Строителство и Геодезия
1046 София, бул. "Хр. Смирненски" №1
Регистрационен индекс и дата
924/12.11.2026

УНИВЕРСИТЕТ ПО АРХИТЕКТУРА СТРОИТЕЛСТВО И ГЕОДЕЗИЯ

бул. „Хр. Смирненски“ № 1, София 1046, Р България

тел.: (02) 865-68-63; +359 886 60 24 55

e-mail: aceadm@uacg.bg; https://uacg.bg

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.ик.н. Виржиния Иванова Желязкова, Институт за икономически изследвания при БАН

относно материалите на гл. ас. д-р Стоян Стоянов Шаламанов за участие в конкурс за академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика (Микроикономика, макроикономика и институционална икономика), за нуждите на катедра „Обществени науки“ при УАСГ

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен в „Държавен вестник“, бр. 56 от 19.06.2026 г., и на интернет страницата на Университета по архитектура, строителство и геодезия. Участвам в научното жури съгласно Заповед № 515/25.09.2026 г. на ректора на УАСГ. Представените материали са на гл. ас. д-р Стоян Стоянов Шаламанов.

2. Информация за кандидата

Гл. ас. д-р Стоян Стоянов Шаламанов притежава образователната и научна степен „доктор“ по политическа икономия (Микроикономика и макроикономика), придобита през 2017 г. в УНСС със защитена дисертация на тема „Правата на собственост в институционалния механизъм на икономическата система“. Има магистърски степени по макроикономика и право.

От 2013 г. преподава в Университета по архитектура, строителство и геодезия, а от 2019 г. е главен асистент в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, където е и научен секретар на катедра „Икономика“ и ръководител на магистърската програма „Бизнес икономика“. Преподавателската му дейност обхваща микроикономика, макроикономика, институционална икономика, икономически анализ на правото и други икономически дисциплини.

Кандидатът притежава и значителен практически опит в стопанското управление и консултантската дейност. Бил е управител на „Евробилдинг 2000“ ООД (2008–2013 г.), член на Съвета на директорите на „Балканкар Дунав“ АД (2008–2012 г.) и стопански консултант и юрисконсулт в „Роуд инженеринг 2004“ АД (2008–2010 г.). Този опит, особено в строителния сектор, е допълнително предимство с оглед спецификата на обучението в УАСГ.

Считам, че академичната подготовка, преподавателската дейност и практическият професионален опит на кандидата съответстват в много висока степен на профила на обявения конкурс.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Представената от кандидата подписана справка за точките по показатели отчита общо 1068 точки, разпределени както следва: група А – 50 т., група В – 100 т., група Г – 250 т., група Д – 150 т., група Е – 50 т. и група Ж – 468 т. По групи В, Г и Д са посочени стойности над минималните изисквания, отразени в образеца на становище на УАСГ. Налице е и значителен обем отчетена учебно-преподавателска дейност по допълнителните университетски показатели.

Сред представените научни резултати е хабилитационната монография „Съдебната система в институционалния механизъм на пазарната икономика и ролята ѝ за преодоляването на пазарните дефекти“ (2026). Справката включва публикации в реферирани и индексирани издания, други научни публикации и глави в колективна монография, както и цитирания. Посочени са също участия в национален и международен научен или образователен проект.

По-конкретно публикациите са разпределени в следните категории:

- Монографии – 1 брой хабилитационна монография;
- Публикации – 18 броя други научни публикации, включително статии, доклади и глави от колективна монография;
- Отражение на научните публикации в литературата – отчетени цитирания по показатели 11, 12 и 13, с общо 150 точки.

Изпълнение на минималните национални изисквания

Според ППЗРАСРБ минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ са 400 точки. Съгласно представената от кандидата справка са отчетени:

- Група А – 50 т. при изисквани 50 т.
- Група В – 100 т. при изисквани 100 т.
- Група Г – 250 т. при изисквани 200 т.
- Група Д – 150 т. при изисквани 50 т.
- Група Ж – 468 т. при изисквани 20 т. съгласно допълнителните изисквания на УАСГ.

Допълнително по група Е са отчетени 50 точки за участие в национални и международни научни или образователни проекти.

Общият брой точки по всички показатели е 1068, което показва значително надхвърляне на минималните изисквания.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Оценявам положително отчетената преподавателска активност на кандидата. В справката са отразени водене на лекции (188 т.), провеждане на упражнения (174 т.), разработване на нови учебни програми (65 т.), въвеждане на електронно обучение (20 т.), подготовка на презентации за лекции (12 т.), изпитен тест (3 т.) и работа с дипломанти (6 т.). Тези данни показват системно участие в учебния процес и ангажираност с неговото съдържателно и методическо развитие.

5. Обща оценка на научните трудове и публикациите

Представените научни трудове показват последователен интерес към институционалните механизми на функциониране на пазарната икономика и към връзката между икономическите процеси, правната уредба и публичните политики. Особено високо оценявам хабилитационната монография „Съдебната система в институционалния механизъм на пазарната икономика и ролята ѝ за преодоляването на пазарните дефекти“ (2026). Изследването поставя важен и сравнително по-слабо разработван от икономическа гледна точка въпрос – по какъв начин дейността на съдебната система влияе върху функционирането на пазарите. В труда са откроени анализът на пазарните дефекти, аргументацията за разглеждане на неравенството в доходите като пазарен дефект и ролята на съдебната система при проблеми, свързани с монополизацията, външните ефекти, публичните блага и информационната асиметрия. Съществено достойнство е стремежът институционалният анализ да бъде свързан с измерими характеристики на съдебната дейност и с въпроса за международната съпоставимост на съответните показатели.

Публикациите за правата на собственост образуват друга отчетлива линия в научната работа на кандидата. В тях са разгледани икономическите ефекти от различни режими на собственост, спецификите на смесената публично-частна собственост, последиците от раздробяването на собствеността, както и наследствените права в исторически и икономически контекст. Особено уместни за профила на университета са изследванията за управлението на собствеността в градското и транспортното строителство. Научната продукция не се ограничава само до тези проблеми. Тя включва анализи на антитръстовото регулиране в условия на конфликти и кризи, на потенциала на сребърната икономика за пазара на труда и селското стопанство, на икономическите политики през прехода и членството на България в ЕС, на процедурата при макроикономически дисбаланси, както и на секторната уязвимост и заетостта по време на пандемията от COVID-19. Положително оценявам съчетаването на теоретични въпроси с конкретни проблеми на българската икономика и европейското икономическо управление. Представената справка включва и публикации в издания, индексирани в международни научни бази данни, както и отчетени цитирания, което е допълнителен показател за научната активност и видимост на кандидата.

6. Оценка на научните и научно-приложните приноси

Въз основа на представената справка за оригиналните научни приноси и публикациите оценявам положително няколко взаимосвързани приноса.

На първо място поставям изследването на съдебната система като икономическа институция. Кандидатът аргументира необходимостта нейната роля да бъде разглеждана по-целенасочено в рамките на институционалната икономическа теория и систематизира механизмите, чрез които съдебната практика може да влияе върху преодоляването на пазарни дефекти. Към този принос се отнася и критичният преглед на съществуващите статистически показатели за работата на съдебните системи, с изведена необходимост от по-надеждни и международно съпоставими индикатори. Особено интересна е разгледаната връзка между качеството на съдебната система, информационната асиметрия и неравенството в доходите. Този подход разширява обсъждането на съдебната система отвъд нейното правно измерение и поставя въпроса за икономическите последици от институционалното ѝ функциониране.

На второ място откроявам приносите в изследването на правата на собственост. В представените трудове се аргументират специфичните характеристики и възможните предимства на смесената публично-частна собственост, анализират се негативните икономически последици от раздробяването на собствеността и се разглеждат както ползите, така и потенциалните рискове от по-високата институционална защита на собствените права. Интерес представлява и анализът на наследствените права и тяхното въздействие върху икономическите резултати и неравенството.

На трето място оценявам приносите в анализа на икономическата политика и регулирането: проследена е връзката между кризи и антитръстови механизми; разгледани са развитието на българската икономика след 1989 г., европейската интеграция и инструментите за наблюдение на макроикономическите дисбаланси.

На четвърто място следва да се отбележат изследванията с по-непосредствена приложна насоченост – за сребърната икономика като възможност за ограничаване на проблеми на пазара на труда и за секторната уязвимост на българската икономика по време на COVID-19. Според мен тези направления показват способност за прилагане на икономическия анализ към актуални институционални, социални и секторни проблеми. С убеденост приемам, че представените научни и научно-приложни приноси са съдържателни, взаимно допълващи се и съответстват на профила на обявения конкурс.

7. Критични бележки и препоръки

Нямам съществени критични бележки, които да променят положителната ми оценка. Като насока за бъдещата работа бих насърчила кандидата да продължи развитието на изследванията си върху институционалното качество и икономическите ефекти от функционирането на съдебната система, включително чрез разширяване на сравнителните и емпиричните анализи.

8. Заключение

Въз основа на представените документи давам категорично положителна оценка на научноизследователската и учебно-преподавателската дейност на гл. ас. д-р Стоян Стоянов Шаламанов. Отчетените резултати по показателите, хабилитационният труд, публикациите,

цитиранията и преподавателската дейност дават убедителни основания да приема, че кандидатът отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Убедено предлагам на научното жури да подкрепи избора на гл. ас. д-р Стоян Стоянов Шаламанов за академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика (Микроикономика, макроикономика и институционална икономика) в УАСГ.

11.11.2026 г. Член на научното жури: .....

Проф. д. ик. н. Виржиния Желязкова

УНИВЕРСИТЕТ
ПО АРХИТЕКТУРА
СТРОИТЕЛСТВО
И ГЕОДЕЗИЯ

бул. „Хр. Смирненски“ № 1, София 1046, Р България

тел.: (02) 865-68-63; +359 886 60 24 55

e-mail: aceadm@uacg.bg; https://uacg.bg

УНИВЕРСИТЕТ
по Архитектура, Строителство и Геодезия
1046 София, бул. "Хр. Смирненски" №1
Регистрационен индекс и дата
924/12.11.2026

OPINION

by Prof. Virginia Ivanova Zhelyazkova, DSc (Economics), Economic Research Institute at the Bulgarian Academy of Sciences

Regarding the materials submitted by Chief Assistant Professor Stoyan Stoyanov Shalamanov, PhD, for participation in the competition for the academic position of "Associate Professor" in Higher Education Area 3. Social Sciences, Economics and Law, Professional Field 3.8. Economics (Microeconomics, Macroeconomics and Institutional Economics), for the needs of the Department of Social Sciences at the University of Architecture, Civil Engineering and Geodesy (UACEG).

1. Information about the competition

The competition was announced in the State Gazette, Issue No. 56 of 19 June 2026, and on the website of the University of Architecture, Civil Engineering and Geodesy. I participate as a member of the scientific jury pursuant to Order No. 515/25 September 2026 of the Rector of UACEG. The submitted materials are those of Chief Assistant Professor Stoyan Stoyanov Shalamanov, PhD.

2. Information about the candidate

Chief Assistant Professor Stoyan Stoyanov Shalamanov, PhD, holds the educational and scientific degree of Doctor in Political Economy (Microeconomics and Macroeconomics), obtained in 2017 at the University of National and World Economy (UNWE), following the successful defence of a dissertation entitled "Property Rights in the Institutional Mechanism of the Economic System". He holds Master's degrees in Macroeconomics and Law.

Since 2013, he has been teaching at the University of Architecture, Civil Engineering and Geodesy, and since 2019 he has been a Chief Assistant Professor at Sofia University "St. Kliment Ohridski", where he also serves as Scientific Secretary of the Department of Economics and Head of the Master's Programme in Business Economics. His teaching activities cover Microeconomics, Macroeconomics, Institutional Economics, Economic Analysis of Law and other economic disciplines.

The candidate also has substantial practical experience in business management and consultancy. He served as Manager of Eurobuilding 2000 Ltd. (2008–2013), Member of the Board of Directors of Balkancar Dunav AD (2008–2012), and Business Consultant and Legal Adviser at Road Engineering 2004 AD (2008–2010). This experience, particularly in the construction sector, represents an additional advantage in view of the specific characteristics of education at UACEG.

I consider that the candidate's academic background, teaching activities and practical professional experience correspond to a very high degree to the profile of the announced competition.

3. Fulfilment of the Requirements for Appointment to the Academic Position

The signed statement of points by indicators submitted by the candidate reports a total of 1,068 points, distributed as follows: Group A – 50 points, Group B – 100 points, Group Г – 250 points, Group Д – 150 points, Group E – 50 points, and Group Ж – 468 points. For Groups B, Г and Д, the reported values exceed the minimum requirements indicated in the UACEG academic opinion template. A substantial volume of teaching activities is also reported under the additional university indicators.

Among the scientific results submitted is the habilitation monograph "The Judicial System in the Institutional Mechanism of the Market Economy and Its Role in Overcoming Market Failures" (2026). The statement includes publications in refereed and indexed journals, other scientific publications and chapters in a collective monograph, as well as citations. Participation in national and international scientific or educational projects is also reported.

More specifically, the publications are distributed into the following categories:

- Monographs – 1 habilitation monograph;
- Publications – 18 other scientific publications, including articles, conference papers and chapters in a collective monograph;
- Recognition of the candidate's scientific publications in the literature – citations reported under Indicators 11, 12 and 13, totalling 150 points.

Fulfilment of the Minimum National Requirements

According to the Regulations for the Implementation of the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the minimum national requirements for appointment to the academic position of Associate Professor amount to 400 points. According to the statement submitted by the candidate, the following points are reported:

- Group A – 50 points, against the required 50 points.
- Group B – 100 points, against the required 100 points.
- Group Г – 250 points, against the required 200 points.
- Group Д – 150 points, against the required 50 points.
- Group Ж – 468 points, against the required 20 points, in accordance with the additional requirements of UACEG.

Additionally, 50 points are reported under Group E for participation in national and international scientific or educational projects.

The total number of points across all indicators is 1,068, demonstrating that the minimum requirements are substantially exceeded.

4. Assessment of Teaching Activities

I positively assess the candidate's reported teaching activities. The statement includes delivering lectures (188 points), conducting practical classes (174 points), developing new curricula (65 points), introducing e-learning (20 points), preparing lecture presentations (12 points), developing an examination test (3 points), and supervising graduating students (6 points). These data demonstrate systematic participation in the educational process and commitment to its substantive and methodological development.

5. Overall Assessment of Scientific Works and Publications

The submitted scientific works demonstrate a consistent interest in the institutional mechanisms underlying the functioning of the market economy and in the relationship between economic processes, the legal framework and public policies. I particularly highly assess the habilitation monograph "The Judicial System in the Institutional Mechanism of the Market Economy and Its Role in Overcoming Market Failures" (2026). The study addresses an important issue that has received relatively limited attention from an economic perspective – how the activities of the judicial system influence the functioning of markets. The work highlights the analysis of market failures, the argument for considering income inequality as a market failure, and the role of the judicial system in addressing problems related to monopolisation, externalities, public goods and information asymmetry. An important merit of the study is its effort to link institutional analysis with measurable characteristics of judicial activity and with the issue of international comparability of the relevant indicators.

The publications on property rights constitute another distinct line of the candidate's scientific work. They examine the economic effects of different property regimes, the specific characteristics of mixed public-private ownership, the consequences of property fragmentation, as well as inheritance rights in their historical and economic context. Particularly relevant to the profile of the university are the studies on property management in urban and transport construction.

The scientific output is not limited to these issues. It also includes analyses of antitrust regulation in times of conflict and crises, the potential of the silver economy for the labour market and agriculture, economic policies during Bulgaria's transition and EU membership, the Macroeconomic Imbalance Procedure, as well as sectoral vulnerability and employment during the COVID-19 pandemic.

I positively assess the combination of theoretical issues with specific problems of the Bulgarian economy and European economic governance. The submitted statement also includes publications in journals indexed in international scientific databases, as well as reported citations, which constitute an additional indicator of the candidate's scientific activity and visibility.

6. Assessment of Scientific and Applied Scientific Contributions

Based on the submitted statement of original scientific contributions and the publications, I positively assess several interrelated contributions.

First, I highlight as a contribution the study of the judicial system as an economic institution. The candidate argues for the need to examine its role more specifically within the framework of institutional economic theory and systematises the mechanisms through which judicial practice can influence the overcoming of market failures. This contribution also includes a critical review of the existing statistical indicators of the performance of judicial systems, identifying the need for more reliable and internationally comparable indicators. Of particular interest is the examined relationship between the quality of the judicial system, information asymmetry and income inequality. This approach extends the discussion of the judicial system beyond its legal dimension and raises the question of the economic consequences of its institutional functioning.

Second, I highlight the contributions to the study of property rights. The submitted works provide arguments regarding the specific characteristics and potential advantages of mixed public-private ownership, analyse the negative economic consequences of property fragmentation, and examine both the benefits and potential risks of stronger institutional protection of property rights. The analysis of inheritance rights and their impact on economic outcomes and inequality is also of interest.

Third, I positively assess the contributions to the analysis of economic policy and regulation. The relationship between crises and antitrust mechanisms is examined, along with the development of the Bulgarian economy after 1989, European integration and the instruments for monitoring macroeconomic imbalances.

Fourth, the studies with a more direct applied focus should also be highlighted – those addressing the silver economy as an opportunity to mitigate labour market problems and the sectoral vulnerability of the Bulgarian economy during the COVID-19 pandemic.

In my view, these research areas demonstrate the candidate's ability to apply economic analysis to current institutional, social and sectoral problems. I firmly consider that the submitted scientific and applied scientific contributions are substantial, mutually complementary and correspond to the profile of the announced competition.

7. Critical Remarks and Recommendations

I have no substantial critical remarks that would change my positive assessment. As a direction for future research, I would encourage the candidate to continue developing his studies on institutional quality and the economic effects of the functioning of the judicial system, including through the expansion of comparative and empirical analyses.

8. Conclusion

Based on the submitted documents, I give an unequivocally positive assessment of the research and teaching activities of Chief Assistant Professor Stoyan Stoyanov Shalamanov, PhD. The reported results under the relevant indicators, the habilitation work, publications, citations and teaching activities provide convincing grounds for concluding that the candidate meets the requirements for appointment to the academic position of "Associate Professor".

I strongly recommend that the scientific jury support the election of Chief Assistant Professor Stoyan Stoyanov Shalamanov, PhD, to the academic position of "Associate Professor" in Higher Education Area 3. Social Sciences, Economics and Law, Professional Field 3.8. Economics (Microeconomics, Macroeconomics and Institutional Economics) at the University of Architecture, Civil Engineering and Geodesy (UACEG).

09 November 2026

Member of the Scientific Jury: .....

Prof. Virginia Zhelyazkova, DSc (Economics)